

ЗАПОРО́ЗЬКИЙ КОРПУС — військове з'єднання Армії Української Народної Республіки. Створ. на поч. лютого 1918 як Окремий Запороз. загін (два піхот. і один кінний курені, гармат. дивізіон). На поч. березня 1918 у Києві загін переформовано в Окрему Запороз. дивізію. До її складу входили 1-й Запороз. ім. П. Дорошенка піхот. полк (командир — полковник [О. Загородський](#)), 2-й Запороз. піхот. полк (полковник [П. Болбочан](#)), 3-й Гайдамац. піхот. полк (полковник [В. Сікевич](#)), [Гайдамацький кінний полк ім. кошового К. Гордієнка](#), 1-й Запороз. гармат. полк (полковник О. Парфенів), 1-й Запороз. інж. полк (полковник [О. Козьма](#)), 1-й Запороз. автопанцер. дивізіон (сотник О. Болдирів). Спочатку дивізією командував генерал-хорунжий [К. Прісовський](#), згодом — генерал-хорунжий [З. Натієв](#). У серед. березня 1918 вона вела бої з більшов. військами на Лівобереж. Україні, у ході яких здобула Лубни, Конотоп, Полтаву, Харків. У березні-квітні 1918 в Харкові дивізію переформовано в корпус, до складу додано 3-й Запороз. ім. гетьмана Б. Хмельницького піхот. полк (командир — полковник [О. Шаповал](#)), Запороз. кінно-гірський гармат. дивізіон (полковник [О. Алмазов](#)), Запороз. повітроплавну ескадру (полковник М. Баранів). Піхотні полки складали 1-у дивізію і з часом повинні були зі свого складу виділити 2-у дивізію, командиром якої признач. полковник П. Болбочан (зі збереженням посади командира 2-го Запороз. полку). В квітні 1918 на базі корпусу сформовано Крим. групу військ (командир — полковник П. Болбочан) для звільнення Криму і Донец. групу військ (полковник В. Сікевич) для звільнення Донбасу. В добу Української Держави частини З. к. зведено в бригаду, в серпні 1918 розгорнуто в Окрему

Запороз. дивізію, що охороняла пн.-сх. кордони України. Під час протигетьман. повстання 1918 вона перейшла на бік Директорії УНР. У листопаді-грудні 1918 на базі дивізії відновлений З. к., його командиром став командувач військами УНР на Лівобереж. Україні полковник П. Болбочан. У ході боїв із більшов. військами навесні 1919 З. к. під командуванням отамана корпусу [О. Волоха](#) (згодом — полковника [І. Дубового](#)) був відрізаний від решти армії і 16 квітня перейшов на тер. Румунії. Після повернення до України в травні 1919 частини корпусу реорганізовано в Запороз. групу Армії УНР на чолі з полковником [В. Сальським](#) (згодом — генерал-полковником [М. Омеляновичем-Павленком](#)). Запорожці брали участь у поході на Київ (1919), *Першому Зимовому поході* Армії УНР (1919–20). Після закінчення останнього їхні частини зведено в 1-у Запороз. стрілец. дивізію (командир — генерал-хорунжий [А. Гулий-Гуленко](#), згодом — генерал-хорунжий [Г. Базильський](#)). У ході заг. відступу Армії УНР 21 листопада 1920 дивізія відійшла за р. Збруч, де її вояків інтерновано.

Рекомендована література

1. Петрів В. Спомини з часів української революції (1917–1921). Ч. 1. Л., 1927;
2. Монкевич Б. Слідами новітніх запорожців. Л., 1928;
3. Удовиченко О. І. Україна у війні за державність: Історія організації і бойових дій українських збройних сил 1917–1921. К., 1995;
4. Петрів В. Військово-історичні праці. Спомини. К., 2002.

[А. О. Буравченков](#)

Бібліографічний опис:

Запорозький корпус / А. О. Буравченков // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15501>. – Останнє поновлення : 2019.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).